

SEPTEMBRIE

A-nceput să plece vara
Pe furiș pe lângă noi,
Cu ochi calzi ca-ntotdeauna
Mai privește spre-napoi.

A-nceput să ruginească
Frunza-n arbori și în vii.
Drumurile către școală
Sînt iar pline de copii...

Codru-ncepe să rărească,
Păsările au plecat.
A rămas pustiu, săracul,
Toamna-n cuiburi s-a mutat...

Virgil Carianopol

CEL MAI FRUMOS DRUM

Cel mai frumos drum
este drumul spre școală.
E ca un fuior argintiu
de *beteală* –
pe care mergi tu –
melcușor cu căsuța în spate,
melcușor cu ghiozdan.
Ai lăsat în urmă,
an după an,
șapte pitici
legănați de părinți și bunici.
Unde sînt cuburile și tricicleta
și mingea pufoasă?
Ehei, sînt de mult,
ehei, sînt acasă.
Acum ai pe degete
un strop de cer și un strop de cerneală,
semn că ești în drumul spre școală.

Daniela Crăsnaru

- Ce dispoziție ai la început de an școlar?
- Descrie drumul spre școală.

ȘCOALA

E școala noastră cuib de-nțelepciune,
De-aici încep să zboare mulți copii
Și ea mereu în inimi le rămîne
Cu sfaturi multe și impresii mii.

E școala noastră primul glob de aur,
E-o fabrică de visuri și povești,
E școala noastră pentru toți *tezaur*.
Învață-te, copile, s-o iubești.

Învață-te să-ți fii stăpîn pe fapte
Și zilnic pas cu pas te-ai ridica,
E școala noastră suflet pentru carte,
Iar tu, copile, fii stăpîn pe ea.

Eufrosinia Cojocaru

PRIMA ZI DE ȘCOALĂ

E prima zi de școală. Vezi
Ce mîndru-s cu ghiozdanu-n spate?
Și toamna rîde prin livezi,
Tufișurile-s vulpi roșcate.
Elevii mari sînt zgomotoși,
Cei mici trec pragul cu sfială.
–Bine-ați venit, copii frumoși,
Aici, la draga voastră școală!...

Elena Dragoș

BUCHETUL DE FLORI

În curtea școlii era o zarvă mare. Prichindeii din clasa întîi se îngrămădiseră la ușa coridorului ca niște pușori speriați și-și așteptau învățătoarea, să-i ducă în clasă. Toți aveau buchete de flori în mîna.

Numai Anișoara își uitase buchetul acasă.

Lenuța o întrebă mirată:

— N-aveți flori în grădină?

— Avem, dar eu... am uitat să le iau, recunosc Anișoara și se făcu rumenă ca bujorii din mîna Lenuței.

Lenuța scoase o floare din buchetul ei și-i spuse Anișoarei:

— Ține... Să ai și tu o floare.

Anișoara o luă și se uită lung la petalele roșii, ca și cum le-ar fi numărat în gînd. Dar ochii îi mai erau triști. Atunci

Ionel îi întinse și el buchetul.

— Ia și de la mine care-ți place.

— Și de la mine, zise Olguța.

— Ți-o dau și eu pe asta... îi întinse Vasilică o floare albă ca neaua.

— Și eu. Și eu...

În cîteva clipe în mîinile Anișoarei apăru un buchet mult mai mare și mai frumos decît cel uitat acasă.

Gheorghe Gheorghiu

- Compară prima zi din anul școlar curent cu cea a personajelor din text.
- Cum și s-a părut gestul colegilor de clasă? Argumentează.

UN BUCHET PENTRU ÎNVĂȚĂTOAREA MEA

Din grădinile toamnei voi culege un buchet de crizanteme și mă voi gândi la Dumneata.

Fiindcă din miezul acestei clipe de reculegere vreau să mă apropiu de Dumneata.

Crizantemele, aceste flori albe ca urma cretei de pe tabla cea neagră.

Crizantemele, această frumusețe severă și apropiată sufletului meu ca și caligrafia Dumitale.

Unde să așez acest buchet? La pragul școlii? Acasă, pe masa de lucru?

Dar, de obicei, ajungi atât de târziu și ai atât de puțin timp liber. Mă tem că ai putea să nu le vezi.

Liviu Damian

ÎN BIBLIOTECĂ

Ce spaimă, ce emoții și ce scandal:

Am descoperit printre cărți un șoarece intelectual!

La început, ca să nu pară
Că are gusturi prea ciudate,
A mâncat într-o doară
Cartea de bucate.

Apoi, ca să nu mă sperie prea tare,
Cîtva timp a înfulecat numai dicționare;

Ba, ca să-și mascheze tendințele intelectualiste,
Vreo lună s-a mulțumit cu romane polițiste

Și a dus *ipocrizia* atât de departe,
Încît a jurat să nu se mai atingă de nici o carte.

Dar n-a rezistat mai mult de o zi
Și a început să ronțăie poezii.

Ba, pentru că îl *tentează* drumul spre glorie,
A înghițit și cîteva cărți de istorie,

Iar tabla înmulțirii fiindu-i simpatică,
A gustat și din cîteva cărți de matematică.

Cît rămăsese numai la literatură,
Nu mă speriasem peste măsură.

Ana Blandiana

CARTEA

Cartea e ca mama noastră,
Că ne-nvață ce e bine,
Tot ce trebuie să facem
Și să știe orișicine.

De-aceea, dragi copii, întruna
S-o-ntrebați, că, la nevoi,
Ea nu doarme, ea chiar noaptea
Este trează pentru noi.

Ea dă sfaturi tuturor,
Înțeleaptă, ajutor
Pentru toți ce vor să-i ceară,
Dă lumină tuturor.

Are-nțelepciunea veche,
E făclie-n univers,
Ea vă luminează drumul
Pentru cât aveți de mers.

Virgil Carianopol

Lectură în familie

BIBLIOTECA LUI STARDI

Am mers la Stardi, care stă cu casa în fața școlii. Îl invidiez pentru biblioteca pe care o are. Nu e bogat, nu-și poate cumpăra cărți multe, dar păstrează cu multă îngrijire cărțile de școală și pe cele pe care i le dau părinții. Toți banii pe care îi capătă îi pune deoparte și-i cheltuiește la librărie, așa că are o bibliotecă mică.

Tatăl său, care l-a observat că are *patima* asta, i-a cumpărat o bibliotecă de nuc cu o perdea verde și i-a legat toate volumele la culoarea ce-i place lui. Așa că trăgînd de șnur, perdeaua verde se dă la o parte și se văd trei șiruri de cărți, diferit colorate, toate în ordine, lucitoare, cu titluri aurite; cărți de povestiri, de călătorie, de poezii și chiar ilustrate.

Stardi știe a potrivi bine culorile. Pune volumele albe lîngă cele roșii, așa că, dacă se văd de departe, fac impresie bună. Îi place să le schimbe ordinea. Are și catalog. E ca un adevărat bibliotecar. Stă mereu pe lîngă cărțile sale: le șterge de praf, le răsfoiește, le cercetează legătura.

E interesant cu cîtă grijă le deschide, cu mîinile lui scurte și groase, suflînd între foi. Par noi, pe cînd eu le-am *vrăfuit* pe ale mele! Pentru el, cînd cumpără o carte, e o sărbătoare; o netezește și o privește ca pe o comoară. Un ceas întreg mi le-a tot arătat. Mă dureau ochii de-atîta citit. La urmă, prin cameră a trecut tatăl lui, care-i gras și îndesat ca și fiul, și i-a dat trei palme peste ceafă, zicîndu-i cu glas gros:

— Ce zici de căpățîna asta de bronz? E o căpățîna din care o să iasă ceva, te asigur.

Stardi a închis ochii ca un cîine de vînătoare la dezmierdările aspre ale stăpînului. Eu nu știu: n-am îndrăznit să glumesc cu Stardi. Nu-mi părea adevărat că-i numai cu un an mai mare decît mine. La plecare, cînd mi-a zis „la revedere“ cu fața întunecată, i-am răspuns ca unui om în vîrstă:

— Plecăciune!

I-am spus tatei:

— Nu înțeleg! Stardi nu-i talentat, n-are maniere frumoase, are fața aproape caraghioasă și cu toate astea mă supune.

Tata a zis:

— Fiindcă are caracter.

Eu am adăugat:

— Într-un ceas, cât am stat cu el, n-a rostit cincizeci de cuvinte, nu mi-a arătat o jucărie, n-a rîs nici o dată și, cu toate astea, am stat bucuros.

Tata mi-a zis:

— Fiindcă-l stimezi.

Edmondo de Amicis

CARTEA

Între munți	Stai pe masă
Și-ntre cîmpii,	Ca o pasăre frumoasă.
Între pluguri	Un copil
Și <i>mistrii</i> ,	Te-a răsfoit:
Cartea mea,	I-ai cîntat
Ce poți să fii?	Și i-ai șoptit.
În grădină,	O fetiță te-a închis,
O albină.	Tu i te-ai deschis în vis.
Pe ogoare,	Cin' ți-a dat
Spic și floare.	Și ți-a făcut
În pădure,	Chipul tău
Mugure	De la-nceput,
Și pe dealuri,	Cu peniță
Strugure.	Și penel,
Iarna,	Zugrăvită-n fel și fel?
Cîmpul de zăpadă.	Cin' te mîină
Vara,	Și te știe,
Toată o livadă.	Ca pe-un strop
Și pe ape,	De apă vie?
Nufăr, parcă,	O întreb, și cartea tace,
De nu,	Numai foile-și desface
Trestie și barcă.	Și-mi arată lung, afară,
Iar în casă	Frumusețile din țară.

Ion Horea

- Ce este o carte? Argumentează, folosind idei din textele citite.
- De ce oamenii au nevoie de cărți?

BĂTRÎNII ÎNVĂȚĂTORI

Două albe, două flori,
Doi bătrâni învățatori
Se tot leagănă cuminte
De aducere aminte.

Să trăiți ani mulți, ușori,
Dulcii mei învățatori!
Mult se cade, se cuvine
Să vă fie cald și bine!

Trec copii pe lângă poartă,
„Bună ziua”-n gură poartă.
Trece omul prin lumină
Și în față li se-nchină.

Să trăiți ani mulți, ușori,
Dulcii mei învățatori!
Mult se cade, se cuvine
Să vă fie cald și bine!

Mult se cade preamărită
Viața voastră cea trudită,
Dăruiată tuturor
Ca dulceața de pe flori!

Să trăiți ani mulți, ușori,
Dulcii mei învățatori!
Mult se cade, se cuvine
Să vă fie cald și bine!

Grigore Vieru

CALUL BĂLAN ȘI SFÎNTUL NICOLAI

Părintele Ioan umbla prin sat din casă în casă și sfătuia pe oameni să-și dea copiii la învățătură. S-au adunat o mulțime de băieți și fete la școală, între care eram și eu, un băiat rușinos, fricos și de umbra mea.

Într-una din zile părintele vine la școală și ne aduce un scaun lung și după ce-a întrebat pe dascăl care cum ne purtăm, s-a gândit puțin, apoi a pus nume scaunului: Calul Bălan.

În altă zi iar vine părintele la școală și ne aduce dar de școală nouă un drăguț bici cu curele, împletit frumos. Și părintele îi pune numele Sfântul Nicolai... Noi, școlarii, am rămas cu ochii holbați unii la alții. Și a zis părintele că în toată sîmbăta să fie ascultat fiecare școlar ce a învățat într-o săptămînă; și la fiecare greșeală să-i ardă școlarului un Sfînt Nicolai. Atunci chiar fiica părintelui, Smărăndița, cum era obraznică, a bufnit în rîs. Păcatul ei, sărmana! Căci nu după mult timp era pe Calul Bălan. Apoi a plîns cu mîinile la ochi de sărea cămașa de pe dînsa.

După Ion Creangă

- **Cum crezi, e bine să existe în școală un Cal Bălan și un Sfînt Nicolai? De ce?**

ZICE-O VORBĂ DIN BĂTRÎNI

- ◆ Un om este prețuit după măsura priceperii lui.
- ◆ Învățătura este cea mai bună avuție.
- ◆ E greu să îndrepti un pom și să înveți un om.
- ◆ Nimeni nu se naște învățat.
- ◆ Unde nu e cap, vai de picioare.

- ◆ Banii nu aduc învățătură, învățătura aduce banii.
- ◆ Ce înveți la tinerețe, aceea știi la bătrînețe.
- ◆ Școala face pe om, om.
- ◆ Pisica învață de mică să prindă șoareci.
- ◆ Mai lesne-i să cioplești pomul decît omul.
- ◆ La o mîină de învățătură se cere un car de purtare bună.
- ◆ Cine știe carte are patru ochi.
- ◆ Omului cu învățătură îi curge miere din gură.
- ◆ Cea mai mare învățătură e să știi cînd să taci din gură.
- ◆ A învăța nu e niciodată tîrziu.
- ◆ Cine are carte, are parte.
- ◆ Ai carte, ai parte, n-ai carte, n-ai parte.

- **Marchează (☑) proverbele pe care nu le-ai știut. Memorează cel puțin trei dintre ele.**

*G*HICI:

*Are foi și nu e pom,
Îți vorbește și nu-i om,
Dă exemple, sfaturi multe
Celor ce vor să le-asculte!*

(...)

*Covor negru pe perete,
Are cretă și burete.*

(...)

*E rotundă sau pătrată,
Uneori e colorată.
Nu-i din var și nici din ghips
Și e bună pentru scris!*

(...)

*Nu e șoarece, nici orbete,
Roade pete din caiete,
Ar fi bine și frumos
Să nu-i dăm nimic de ros.*

(...)

GLUME DE PRIN LUME

În clasă a venit un elev nou. Învățătorul îl întrebă:

- Cum te numești?
- ?
- Cum îți zice tata?
- ?
- Cum te strigă mama cînd te cheamă la mîncare?
- Dacă mama nu mă strigă la mîncare. Eu vin singur.
- Ionele, poftim un manual nou-nouț. Vezi să nu-l murdărești.
- Nici o grijă, doamnă învățătoare. N-am să mă ating de el.
- Puișor, nu te-au învățat la școală să dai „bună ziua”?
- Noi venim la școală dimineața.

Topul textelor literare din acest modul:

Titlul	Autorul
1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____
4. _____	_____
5. _____	_____

Topul personajelor literare din acest modul

Personajele literare	Titlul și autorul textelor literare	Ce am învățat de la ele?
1. _____	_____	_____
2. _____	_____	_____
3. _____	_____	_____
4. _____	_____	_____
5. _____	_____	_____

**IMPRESII
ȘI PREFERINȚE
DE LECTURĂ**

Scrie titlul unor texte ce au ca învățături următoarele idei:

- Învățătura este cea mai bună avuție.
- E greu să îndrepti un pom și să înveți un om.
- Nimeni nu se naște învățat.

Completează tabelul în baza textelor din top.

Titlul textului literar	Timp în textele literare	Spații, locuri, localități...
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Completează tabelul:

Am învățat următoarele cuvinte noi:	Vreau să mai citesc despre:
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____